

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/68/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4324200933
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4324200933.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Andrey Hadnagyovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, dieťa matky: A. B., C. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. F. XX, t.č. bytom G. F. XX, H., v konaní zastúpená: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Ďumbierska č. 3F, Bratislava, otec: H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. F. XX, právne zastúpený: JUDr. Beáta Hilvertová, advokátka, so sídlom ul. Sládkovičova č. 1, Levice, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 8. apríla 2024, č.k. 11P/41/2024-58, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11P/23/2024 predbežne zveruje maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a to tak, že:

- otec bude vykonávať starostlivosť o maloletého každý nepárny kalendárny týždeň od nedele 15.00 hod. do nedele nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa do 15.00 hod.

- matka bude vykonávať starostlivosť o maloletého každý párný kalendárny týždeň od nedele 15.00 hod. do nedele nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa do 15.00 hod.

s tým, že rodič, preberajúci starostlivosť, si maloletého prevezme v určenom čase v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a odovzdávajúci rodič je povinný maloletého na odovzdanie druhému rodičovi riadne pripraviť a v určenom čase mu maloletého odovzdať.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, podaný na súde dňa 07.03.2024, ktorým sa domáhala dočasnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému synovi tak, že žiadala dieťa odovzdať do jej osobnej starostlivosti, eventuálne ho dočasne zveriť do jej osobnej starostlivosti a súčasne otca zaviazat' povinnosťou prispievať nevyhnutným výživným v sume 150 eur. Zároveň súd o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje zamietajúce rozhodnutie súd právne odôvodnil podľa ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 360 ods. 1, § 366 a § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), ako aj ust. § 28 ods. 1 a § 36 ods. 1 Zákona o rodine.

2. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že matka zdôvodňovala návrh tým, že maloletý A. pochádza z jej partnerského vzťahu s otcom maloletého, ktorý ju najskôr utláčal a izoloval od okolitého sveta, dostal ju do ekonomickej závislosti od neho a po narodení maloletého už bola dennodenne vystavovaná verbálnemu ponižovaniu, postupne i fyzickému násiliu (napr. jej silou stláčal hlavu a to až do stavov, kedy prestávala vidieť, čo robil s úsmevom na tvári, opakovane ju udieral päťou po končatinách, prípadne sa jej vyhrážal, že „jej „rozdrbe hlavu“ alebo ju „zareže“) a to v prítomnosti maloletého syna, ktorému dokonca sám ukazoval ako sa robí matke „bam“. Nakoľko matka situáciu v domácnosti už psychicky nezvládala, vyhľadala odbornú pomoc psychiatra. Po prvom vážnejšom fyzickom útoku otca

(kedy pomoc zo strany polície matke nebola poskytnutá, nakoľko nedisponovala dôkazmi o fyzickom napadnutí), po ktorom jej svokra zakázala jesť jedlo v ich domácnosti a matka s ohľadom na nulový príjem zostala bez akejkoľvek stravy od 18.07. až 20.07.2023, sa matka rozhodla kontaktovať krízové centrum - I. E., G., G., kedy po ňu zamestnanci centra prišli a odviezli ju aj s maloletým synom do ich zariadenia, poskytli náhradné ubytovanie a základné životné potreby vrátane stravy, pričom počas tohto pobytu matka podala na Okresnom súde Levice návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi a s tým súvisiaci návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (sp. zn. 11P/121/2023), ako aj návrh na určenie výživného na manželku (sp. zn. 6Pc/39/2023), ktoré obe boli zastavené z dôvodu späťvzatia matky, nakoľko matka sa vrátila s otcom do jeho domácnosti vo viere, že sa otec zmení, čo sa ale nestalo, naďalej bol voči nej agresívny a vulgárny a v decembri 2023 ju vyhodil z domu. Matka prespávala u kamarátky, následne si našla prácu s ubytovaním v zariadení pre seniorov v H.. Maloletý syn zostal v starostlivosti otca. Otec matke umožňuje so synom len krátke stretnutia, ktoré si matka musí u otca dieťaťa zakaždým ťažko vybojovať, od jej odchodu jej neumožnil ani raz zobrať si maloletého syna mimo jeho domova, toľž nie na víkend a to s odôvodnením, že má obavy, aby s ním matka niekam neutekla. Maloletému synovi bolo konaním otca upreté právo na plnohodnotnú výchovu zo strany matky, ktorá je pre dieťa s ohľadom na jeho nízky vek a skutočnosť, že do jej odchodu z domácnosti zabezpečovala starostlivosť o dieťa hlavne ona, primárnou vzťahovou osobou. Podľa názoru matky takýto stav môže mať negatívne následky nielen na súčasný psychický a emočný vývoj maloletého syna, ale i do budúcnosti, pričom otec s matkou odmieta akokoľvek rozumne komunikovať, preto je podľa nej potrebný zásah zo strany súdu. Otec maloletého považoval návrh za nedôvodný s tým, že skutočnosti, ktoré matka uvádza sú absurdné a vykonštruované, ak by bol na ňu vyvíjaný fyzický a psychický nátlak, mohla ísť na políciu, k lekárovi a bolo by sa to riešilo z úradnej moci, nič také však neurobila a preto vníma jej podanie ako účelové. Matka opustila spoločnú domácnosť v decembri 2023 plánovane, už deň pred odchodom oznámila svojej svokre (jeho matke), že si ide riešiť bývanie do J. G. K. (asi k priateľovi). Poprel, že by matke bránil v styku s maloletým, od decembra 2023 prišla matka za dieťaťom párkrát, styk sa realizoval najskôr v jeho domácnosti, t.j. v rodinnom dome jeho matky, stretnutia trvali približne 40 minút až 1 hodinu a následne na žiadosť matky sa táto s maloletým stretla dňa 17.03.2024 o 15.30 hod. asi na tri hodiny v detskom kútiku K. L. M., a opäť dňa 24.03.2024. Otec uviedol, že matku pri stretnutiach neruší, ani do neho nezasahuje.

3. Súd mal z prešetrených pomerov na strane otca zistené, že spolu s maloletým bývajú v 5-izbovom rodinnom dome vo vlastníctve jeho nevlastného otca spolu s otcovou matkou a jej manželom, domácnosť je riadne vybavená a čistá, dieťa bolo čisto oblečené, usmievavé, pôsobilo dojmom spokojného dieťaťa. Otec pracuje na živnosť ako obchodný zástupca firmy B. E., s príjmom cca 1.600,- eur a zároveň podniká - prevádzkuje gastro - stánkový predaj. Podľa vyjadrenia detskej lekárky maloletého do ambulancie s dieťaťom chodili zo začiatku obaja rodičia, potom prevažne matka, nakoľko otec bol v práci, ale v poslednom období občas otec a častejšie matka, naposledy bolo dieťa v ich ambulancii 15.01.2024 v sprievode otca. Dieťa má absolvované všetky preventívne prehliadky aj očkovania, úroveň starostlivosti o dieťa je veľmi dobrá, liečebný režim bol vždy dodržiavaný. Pediatrička si nevšimla žiadne známky zanedbávania starostlivosti o dieťa, alebo hygienické nedostatky zo strany rodičov, matka je veľmi precízna a dôsledná, čo sa týka starostlivosti o dieťa. Otec je podľa jeho vyjadrenia pri stykoch matky s maloletým nablízku, nakoľko sa bojí, že matka ho odnesie bez jeho súhlasu, lebo sa mu opakovane vyhrážala, že pôjde aj s maloletým dieťaťom na Ukrajinu, dá mu zmeniť identitu a už ho viac neuvidí, uviedol tiež, že matka na výživu maloletého neprispieva a podľa neho vedie záhalčivý spôsob života. Šetrenie pomerov na strane matky sa nepodarilo vykonať.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že matka sa domáha neodkladnej úpravy na základe tých skutkových okolností, že otec dieťaťa je agresívnej povahy, dopustil sa voči nej fyzického, psychického a ekonomického násillia, ktoré vyvrcholilo v decembri 2023 jej násilným vyhodnením z domu, pričom ich syn zostal v otcovej starostlivosti a matke znemožňuje riadnu starostlivosť o dieťa. Matka požaduje plnohodnotnú výchovu dieťaťa a nie len krátke takmer hodinové stretnutia so synom, keďže takýto stav môže mať negatívne následky na súčasný psychický a emočný vývoj maloletého syna a to i do budúcnosti. Súd však s poukazom na účel neodkladného opatrenia nemal v danej veci osvedčenú nevyhnutnosť nariadenia matkou navrhovaného neodkladného opatrenia, pretože podľa neho nebolo preukázané, že by maloletému dieťaťu v súčasnej situácii hrozila bezprostredná ujma, prípadne, že by iný dôležitý záujem dieťaťa vyžadoval ingerenciu súdu do pomerov účastníkov formou neodkladného opatrenia. Konštatoval, že matka odôvodňovala jeho potrebu poukazom na konanie otca, ktoré nesie znaky vysoko dominantného a konfliktného správania voči nej, až znaky výrazného násillia a vyjadřila obavu

z poškodenia najlepšieho záujmu maloletého syna. Z doposiaľ zabezpečeného spisového materiálu mal ale súd osvedčené, že po odchode matky zo spoločnej domácnosti prevzal osobnú starostlivosť o dieťa otec, a podľa správy kolízneho opatrovníka, ktorá okrem iného konštatuje vhodnosť podmienok pre zabezpečovanie starostlivosti o dieťa, ako aj z písomného vyjadrenia otca k návrhu vyplýva, že od odchodu matky zo spoločnej domácnosti sa matka s ním spočiatku stýkala v domácnosti otca, následne po nesúhlase vlastníka domu s prítomnosťou matky v bydlisku otca, prebiehajú stretnutia v detskom centre, posledne sa styk zrealizoval v mesiaci marec 2024 v dňoch 17.03. a 24.03. v detskom kútiku v M. bez prítomnosti otca, ktorý dieťa na dohodnuté miesto priviezol s tým, že po ukončení styku trvajúcim približne dve až tri hodiny matka vrátila dieťa otcovi a odišla na jemu neznáme miesto. Z uvedeného je zrejmé, že matka sa s maloletým dieťaťom stýka po predchádzajúcej dohode rodičov, nebolo osvedčené, že by otec vyvíjal akékoľvek kroky smerujúce k zamedzeniu kontaktu matky s dieťaťom, či k jej vylúčeniu zo života dieťaťa. Matkou tvrdené skutočnosti týkajúce sa neprimeraného, násilného a agresívneho správania otca voči nej, z ktorých usudzuje nevhodnosť výchovného prostredia otca ako aj priame ohrozenie záujmov maloletého dieťaťa súd v tomto štádiu konania nepovažoval za osvedčené, tieto budú predmetom dokazovania v prebiehajúcim konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému. Skutočnosť, že matka je v psychiatrickej starostlivosti od júna 2023 pre reakciu na ťažký stres spustený pri manželskej disharmónii, samo o sebe nesvedčí o agresívnom, či násilnom správaní zo strany otca dieťaťa a to isté platí aj pokiaľ ide o matkou predloženú fotodokumentáciu zranení (spôsobených podľa jej vyjadrenia otcom dieťaťa), z ktorých nie je možné zistiť kedy, za akých okolností, kým alebo čím boli spôsobené. Súd tak nemal osvedčené, že k matkou opísanému správaniu otca voči nej alebo voči maloletému dieťaťu dochádzalo a ani nevidel dôvod, pre ktorý by bolo potrebné bezodkladne pristúpiť k zmene faktických pomerov dieťaťa tým, že by dieťa dočasne zveril do starostlivosti matky. V konaní nebola osvedčená prítomnosť reálnej hrozby pre maloleté dieťa, o dieťa je zo strany otca riadne postarané, kolízny opatrovník nedetekoval žiadne nedostatky v jeho starostlivosti, matka sa s maloletým osobne stýka a navyše napriek snahe súdu o prešetrenie pomerov v domácnosti matky, nebolo možné šetrenie v jej domácnosti zrealizovať. Preto súd návrh matky ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Podľa nej súd bagatelizoval opísaný skutkový stav a predložené dôkazy bez náležitého odôvodnenia poprel, resp. vyložil v zrejmom rozpore s najlepším záujmom maloletého. Matka odôvodňovala návrh nielen ohrozením zdravého vývinu maloletého syna zo strany otca s ohľadom na správanie otca voči matke, ale aj upieraním základných práv dieťaťa na starostlivosť zo strany matky a naopak, keďže otec jej neumožňuje plnohodnotnú starostlivosť o syna, mnohokrát jej neumožňuje ani len krátke stretnutia. Nie je zrejmé ako súd dospel k záverom, podľa ktorých by styk matky mal byť realizovaný so synom v zmysle dohody rodičov, za dohodu rozhodne nemožno považovať situáciu, kedy sa jeden z rodičov svojvoľne rozhodne vykonávať o dieťa starostlivosť po tom, čo druhého rodiča vyhodí zo spoločnej domácnosti a následne sám určuje podmienky styku druhého rodiča s dieťaťom a to v absolútne minimálnom a neprimeranom rozsahu. V danom prípade ide o direktívny postoj a určovanie podmienok zo strany otca, o čom svedčí aj zistenie uvádzané v bode 17 odôvodnenia uznesenia, podľa ktorého sa styk matky s maloletým naposledy realizoval pod dohľadom otca, nakoľko otec sa bojí, že ho matka odnesie bez jeho súhlasu, čo je však účelové tvrdenie, pretože matka nemá žiadny úmysel syna voziť niekam do zahraničia, táto si buduje na Slovensku zázemie a žije tu dlhšiu dobu, takýto zámer matky nebol ničím osvedčený. V iných prípadoch, kedy jej otec dovolí byť s maloletým synom (v súčasnosti spravidla len v detskom kútiku) ide vždy len o krátke časové úseky. Ako príklad matka predkladá aj ďalšiu komunikáciu rodičov kedy matka docestovala do N. na stretnutie so synom v čase o 14.30 hod. a následne musela čakať, aby jej otec umožnil stretnutie až o 17.00 hod., ktoré ukončil už o 18.00 hod. s tým, že syn musí ísť spať. Rovnako matka už v rámci návrhu predložila komunikáciu rodičov, z ktorej vyplýva jej záujem tráviť so synom viac času, t.j. aspoň v priebehu celého jedného dňa, čo otec taktiež bez akéhokoľvek relevantného dôvodu matke neumožnil a na jej žiadosť odpovedal iba strohým „nie“. Matka predkladá zvukový záznam zo dňa 28.03.2024 zachytávajúci jej snahu prebrať si syna v domácnosti otca a stráviť s ním nejaký čas, kedy rodičia otca okamžite do situácie zasiahli, svokor matku schytil a nikam ju so synom nechcel pustiť, pričom jej aj fyzicky ublížil a z nahrávky je zrejmé aj aktuálne mentálne nastavenie domácnosti otca, kedy matke v styku s jej synom okrem otca zabraňuje aj otcova matka a otčim, čím ďaleko prekračujú akékoľvek svoje oprávnenia. Aktuálny stav odporuje tak základným právam matky na rodinný a súkromný život podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, ako aj obdobným právam syna, vrátane jeho základných práv na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy SR a podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Zarážajúci sa javí celkový opis skutkového stavu veci zo strany súdu,

ktorý považuje za osvedčený, pričom tento z prevažnej časti vyplýva iba z vyjadrení otca, hoci tieto boli prebraté do správy vypracovanej úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, pričom matka zároveň uvádza, že tvrdenia uvedené v bode 17 odôvodnenia v značnej miere nie sú pravdivé. Tiež matka popiera, že by mala viesť záhaľčivý spôsob života a rodičovský príspevok nemohla otcovi zaslať, pretože jej neoznámil číslo účtu, preto zakaždým synovi na stretnutia nosila potrebné veci (napr. plienky, oblečenie, fľašky, cumlíky a pod.), o čom predkladá aj komunikáciu rodičov. Matka ďalej výslovne popiera, že by mala viesť záhaľčivý spôsob života, ide o ničím nepodložené tvrdenia otca, ktoré ju očierňujú. Vyjadrenia otca boli z neznámych príčin zo strany súdu brané v plnej miere do úvahy a slúžili ako podklad pre jeho rozhodnutie, no zároveň nebolo prihladené na žiadne z tvrdení matky, ktoré táto aj osvedčila doloženými dôkazmi.

6. Odvolateľka tiež poukázala na to, že sa plnohodnotne a zodpovedne o maloletého syna starala do času, kým jej v tom zo strany otca nebolo zabránené, pričom súdu pripomína, že otec ju fyzicky napádal (čím matke podľa lekárskej správy zo dňa 22.12.2023 vyvolal diagnózu F.43.8 t.j. reakciu na ťažký stres), tiež ju opakovane urážal za jej zahraničný pôvod. O riadnej starostlivosti matky o dieťa svedčí vyjadrenie detskej lekárky maloletého, podľa ktorého vyšetrenie s maloletým synom v prevažnej väčšine vždy absolvovala matka, ktorá je podľa zistení ÚPSVaR veľmi precízna a dôsledná, čo sa starostlivosti o syna týka. Z konania otca je zrejmé, že vyvíja kroky smerujúce k zamedzeniu kontaktu matky so synom, z ktorej je de facto už takmer úplne vylúčená. Šetrenie úradu práce v jej domácnosti prebehlo dňa 03.04.2024 na jej adrese G. XX, H., teda ešte pred vydaním napadnutého uznesenia a podľa vedomostí matky u nej neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by jej akýmkoľvek spôsobom bránili v starostlivosti o syna. Súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav, reálna hrozba nepochybne vyplýva z porušovania najlepšieho záujmu a základných práv dieťaťa, ktorému nie je umožňovaná výchova a starostlivosť zo strany jeho vlastnej matky, a to len na základe svojvoľného rozhodnutia otca a je absolútne neprijateľné, aby bol aktuálny stav súdom prvej inštancie de facto schvaľovaný. Odlúčením od syna v čase jeho vývoja nepochybne hrozí aj ochladnutie vzťahu maloletého k jej osobe. Na základe uvedeného navrhla napadnuté uznesenie zmeniť a neodkladným opatrením maloletého dočasne odovzdať do osobnej starostlivosti matky, eventuálne dočasne zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov realizovanej v týždňových intervaloch vždy od nedele od 15.00 hod. do nedele nasledujúceho týždňa do 15.00 hod.

7. Otec sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu oznámil, že aktuálne starostlivosť o maloletého zabezpečuje otec, pričom zo šetrenia pomerov v jeho domácnosti, z vyjadrenia Obecného úradu D. E. ako aj z vyjadrenia pediatričky maloletého neboli zistené nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloletého.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že dôvody uvádzané matkou v odvolaní sú relevantné a napadnuté rozhodnutie je potrebné zmeniť.

10. Podľa § 28 ods. 1 písm. a), ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

12. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

13. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

17. V zmysle Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

18. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej ale zásadne len dočasnej úpravy rodinnoprávných vzťahov. Dočasnosť opatrenia spočíva v tom, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania, ani tretích osôb, pričom pri jeho nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku), ale je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené.

20. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, odvolania matky ako aj celého predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že tu nie je potreba neodkladne upraviť pomery účastníkov konania.

21. Z obsahu spisu v preskúmvanej veci vyplýva, že rodičia maloletého A. žili v spoločnej domácnosti do 17.12.2023, dokedy prevažnú časť osobnej starostlivosti o dieťa zabezpečovala matka. V uvedený deň sa matka v dôsledku partnerských nezhôd musela odsťahovať, pričom maloletý zostal v osobnej starostlivosti otca. Matka, ktorá je cudzej štátnej príslušnosti a nemá tu rodinné zázemie, si musela hľadať vhodné bývanie a ekonomicky sa osamostatniť (čo sa jej i v krátkej dobe podarilo), o maloletého však od odchodu zo spoločnej domácnosti prejavuje záujem a domáha sa starostlivosti o neho. Doposiaľ neexistuje žiadne rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a súčasne neexistuje ani žiadna rodičovská dohoda, ktorá by otázku podielu osobnej starostlivosti o maloletého zo

strany toho-ktorého rodiča riešila. Otec dieťaťa síce matke stretávanie s maloletým synom umožňuje, avšak vo veľmi obmedzenom rozsahu a za obmedzených podmienok, ktoré jej diktuje, a ktorým sa matka musí podrobiť, ak sa chce so svojim maloletým dieťaťom stykať.

22. Z obsahu spisu je síce osvedčené, že o maloletého je i po ukončení spoluzitia rodičov v otcovej starostlivosti riadne postarané, keď v jeho starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. V tejto súvislosti odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným nemal tvrdenia matky o násilnom a agresívnom správaní otca osvedčené, nemá tak osvedčené, že by hrozila ujma na živote, zdraví, či zdravom vývoji maloletého A. jeho ponechaním v starostlivosti otca a to predovšetkým z dôvodu, že v návrhu bolo tvrdené násilné správanie otca smerujúce voči matke a nie voči maloletému dieťaťu ale najmä z dôvodu, že uvedené tvrdenia neboli v tomto štádiu konania podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi, pričom vzhľadom na charakter inštitútu neodkladného opatrenia súd nemá dostatočný časový priestor na to, aby vykonával v tomto smere dokazovanie. Vychádzajúc preto z obsahu spisu, najmä správy kolízneho opatrovníka z prešetrených pomerov v domácnosti otca, ako i z vyjadrení detskej lekárky maloletého, možno uzavrieť, že pokiaľ ide o starostlivosť o maloletého, táto je u otca riadne zabezpečená.

23. Zároveň však je obsahom spisu osvedčené, že otec si uzurpuje rozhodovanie o výkone rodičovských práv a povinností k maloletému a nerešpektuje právo maloletého A. na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku aj s druhým rodičom, teda s matkou. Vzhľadom na neexistenciu dohody v otázke osobnej starostlivosti o syna a zároveň neexistenciu súdneho rozhodnutia, ktoré by túto otázku medzi rodičmi riešilo, vznikajú medzi rodičmi v tejto otázke vážne nezhody, pričom konanie vo veci samej (o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode), v ktorom sa každý z rodičov domáha zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti, resp. matka eventuálne navrhuje striedavú osobnú starostlivosť, je zatiaľ iba v štádiu začatého dokazovania. Ako vyplýva z obsahu zápisnice zo dňa 20.05.2024, vo veci samej sa konal zatiaľ iba informatívny výsluch účastníkov konania, na ktorom bola rodičom odporučená návšteva referátu poradensko-psychologických služieb a zároveň bol dohodnutý aj prvý termín stretnutia s psychologičkou, takže očakávať v blízkej dobe konečné riešenie pomerov v rodine sa nejaví reálne.

24. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 04.04.2024 o prešetrených pomeroch v domácnosti matky vyplýva, že matka býva sama v prenajatom 1,5-izbovom byte na adrese G. XX, H., v byte sa nachádza kuchyňa s obývačkou, spáľňa, veľká kúpeľňa s WC, byt je riadne vybavený, kuchyňa je spojená s obývačkou, ktorá má tiež detský kútik s hračkami, poriadok a hygiena boli na vysokej úrovni. Matka v súčasnosti pracuje ako dizajnérka interiéru v spoločnosti J. E., K. s priemerným netto zárobkom 900 eur mesačne. V prípade, ak by jej bol maloletý A. zverený do osobnej starostlivosti matka uviedla, že by s ňou býval v aktuálne prenajatom byte a keď bude väčší a bude potrebovať vlastnú izbu, našla by väčšie bývanie, aby mal syn dostatočný priestor pre svoje potreby a záujmy. Pre syna má predbežne zabezpečené jasle v K., blízko jej práce. Kolízny opatrovník záverom uviedol, že maloletý má zabezpečené vhodné podmienky pre fyzický a psychický vývoj.

25. Odvolací súd po oboznámení sa obsahom spisového materiálu musel prisvedčiť tvrdeniu matky, že intervencia súdu formou neodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania je nutná. Odvolací súd zdôrazňuje, že z právnej úpravy vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa vyplýva, že prvou a najdôležitejšou požiadavkou je, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Dieťa má právo byť vychovávané oboma rodičmi, pričom v prejednávanej veci odvolací súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by matka mala byť na základe svojvoľného rozhodnutia otca vylúčená z osobnej starostlivosti o svoje dieťa, prípadne obmedzená v jej právach na minimum. Ponechanie uvedeného stavu považoval súd za rozporné s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, ktoré nepochybne pre zdravý vývin potrebuje v živote prítomnosť matky, ktorá bude napomáhať naplneniu emocionálnych potrieb dieťaťa, osobitne vzhľadom na zatiaľ veľmi útlý vek dieťaťa a to tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že sa primárne práve matka o maloletého do ukončenia spoluzitia rodičov starala. Treba uviesť, že i keď obsah spisu potvrdzuje, že stretnutia medzi matkou a dieťaťom sa na žiadosť matky realizujú, tieto sú v nedostatočnom rozsahu a bez určených pravidiel, negatívnym spôsobom narušujú puto medzi matkou a synom, pričom niet rozumného dôvodu predpokladať, že v prípade ďalšieho ponechania pomerov medzi účastníkmi bez akejkoľvek súdnej úpravy bude otec v otázke rozšírenia podielu osobnej starostlivosti matky o dieťa ústretový. Aktuálne otec umožňuje matke stykať sa s maloletým len každý víkend dve hodiny v detskom centre A. alebo v M. v detskom

centre K., neumožňuje jej styk v širšom rozsahu ani s prespávaním maloletého u matky, pričom na takéto obmedzovanie neexistuje žiadny relevantný dôvod, pretože starostlivosť matky o dieťa ničím nespochybnil ani otec samotný a zároveň jeho tvrdenia o tom, že matka by mala mať snahu dieťa odviesť na Ukrajinu ničím nepodložil. Keďže v dohľadnej dobe zároveň nie je možné očakávať vydanie rozhodnutia vo veci samej, je tu aj podľa názoru odvolacieho súdu potreba bezodkladnej úpravy, ktorá by zabránila odcudzeniu od matky, keďže následky takejto ujmy sa neskôr len ťažko naprávajú.

26. S prihliadnutím na opísané skutočnosti odvolací súd mal za to, že uvedená situácia nepochybne vyžaduje okamžitý zásah súdu, keďže tak práva dieťaťa ako i matky sú vážnym spôsobom narušované a ponechanie maloletého vo výlučnej osobnej starostlivosti otca sa nejaví ako súladné s najlepším záujmom dieťaťa. Naopak, matkina požiadavka na neodkladnú úpravu pomerov je legitímna, nakoľko nebol zistený žiadny dôvod, ktorý by ju ako rodiča zo starostlivosti o dieťa mal diskvalifikovať (i z vyjadrenia pediatričky vyplýva, že matka je veľmi precízna a dôsledná, čo sa týka starostlivosti o dieťa). Zároveň však z doterajšieho dokazovania nie je možné ustáliť, že by v najlepšom záujme maloletého bolo práve zverenie maloletého do výlučnej matkinej osobnej starostlivosti, pretože uvedené opatrenie by znamenalo vytrhnutie dieťaťa z prostredia, ktoré pozná a na takéto radikálne riešenie nebol zistený dôvod. Podľa názoru odvolacieho súdu sú tu však naplnené podmienky pre dočasné zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov ako matka alternatívne v odvolaní žiadala, keď nebolo ničím spochybnené, že tak matka ako i otec sú spôsobilí dieťa vychovávať, obaja rodičia majú o výchovu dieťaťa záujem, prešetrením pomerov bolo osvedčené, že obaja na to majú vhodné podmienky, vzdialenosť bydlísk nie je významná a dieťa nemá vzhľadom na vek ešte žiadne povinnosti. Zároveň zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov je v najlepšom záujme maloletého, keďže striedavá starostlivosť zaistí jeho potreby lepšie ako výlučná starostlivosť jedného z rodičov, osobitne za situácie, keď sa ešte nedá usúdiť, u ktorého z rodičov by potreby dieťaťa (nielen materiálne ale i emočné) boli zaistené lepšie. Zároveň takéto úprava pomerov zabezpečuje legitímny cieľ a to ochranu zdravého vývoja dieťaťa, je zárukou, že do skončenia konania vo veci samej nebude narušené puto dieťaťa so žiadnym z rodičov, maloleté dieťa nebude nijako ukrátené na svojom práve na starostlivosť a výchovu zo strany oboch rodičov a zároveň takéto zastabilizovanie pomerov zabráni eskalovaniu konfliktov medzi rodičmi dovtedy, kým súd po riadnom a úplnom dokazovaní vo veci samej nerozhodne, aký model starostlivosti o dieťa bude optimálny pre jeho zdravý vývoj.

27. Pokiaľ ide o otázku výživy maloletého, vzhľadom na rovnaký podiel osobnej starostlivosti matky i otca a skutočnosť, že obaja rodičia majú dostatočné príjmy na zabezpečenie potrieb maloletého v čase keď sa o neho budú starať, nebola v danom prípade osvedčená potreba neodkladnej úpravy v otázke výživného.

28. Vedený týmito úvahami, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil podľa ust. § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

29. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.